

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ива Иванова

Институт за космически изследвания и технологии - БАН по конкурса за академична длъжност "Професор"

в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. „Науки за Земята“, научна специалност „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“ с кандидат доц. д-р Даниела Аветисян

Настоящото становище е изготвено съгласно Заповед № 65/26.06.2025 г. на Директора на Института за космически изследвания и технологии при БАН (ИКИТ-БАН) проф. д-р Георги Желев, решение на Научния съвет на ИКИТ-БАН (Протокол №28 от 25.06.2025 г.) и решение на Научното жури от заседанието (Протокол № 1/19.08.2025).

Конкурсът е обявен в Държавен вестник бр. 45 от 03.06.2025 и е в Област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. „Науки за Земята“, научна специалност „Дистанционни изследвания на Земята и планетите“ за нуждите на секция "Дистанционни изследвания и ГИС" на ИКИТ-БАН.

На конкурса в законовия срок се е явил единствен кандидат доц. д-р Даниела Йорданова Аветисян, който е допуснат до участие (Доклад на Комисията за преглед на документи в изпълнение на Заповед № 65/26.06.2025 г. на Директора на ИКИТ-БАН).

Представени материали

Кандидатът е представил в законовия срок документи, които отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „Професор“ и съответстват на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на ИКИТ-БАН. Представените материали са добре систематизирани и подредени, което улеснява анализът им. Няма данни за плагиатство в научните трудове на кандидата

Професионален опит на кандидата

Доц. д-р Даниела Йорданова Аветисян е родена на 25 юни 1981 г. в гр. София. Завършва бакалавърска (2010) и магистърска (2012) степен по география и физическа география и ландшафтна екология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 2018 г. защитава докторска дисертация по научна специалност „Дистанционни

изследвания на Земята и планетите“ в Института за космически изследвания и технологии (ИКИТ) – БАН.

Професионалната ѝ дейност е свързана изцяло с ИКИТ-БАН, където последователно заема длъжности еколог (2013–2015), асистент и постдокторант (2019–2022), доцент (от 2022) и ръководител на секция „Аерокосмическа информация“. От 2023 г. е и член на Научния съвет на ИКИТ-БАН. Има предишен опит като ГИС специалист в частния сектор („ЕСРИ България“ ООД, 2016–2019). Доц. Аветисян има над 60 научни публикации, включително в реферирани международни издания (WoS и Scopus), както и участие в национални и международни проекти, част от които финансирани от ЕКА, МОН и БАН. Отличена е с наградата на БАН „Проф. Лютфи Заде“ (2021) и „Проф. Марин Дринов“ (2019) за постижения в областта на природо-математическите науки и космическите изследвания.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на ИКИТ-БАН

Кандидатът отговаря на Минималните национални изисквания по ял.26, ал.2, 3 и 5 от ЗРАСРБ и нормативните документи на ИКИТ-БАН (изм. С ПМС Н17 от 14 март 2025 на МС ДВ бр. 23 от 18.03.2025 г. и актуализирани с решение на IX-то ОС на БАН, Протокол от 14-то заседание 28.04.2025 г.), като по отделни групи показатели дори надхвърля изискуемия минимум:

Група от показатели	Изисквания за Професор по ЗРАРБ по Правилника за ЗРАСРБ в ИКИТ и БАН	Брой точки, представени от доц. д-р Даниела Аветисян
А	50	50
Б	-	-
В	100	125
Г	220	225
Д	150	174
Е	150	173

Вижда се, че броят на точките на кандидата надхвърля изискванията на Закона и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН.

Дисертационен труд (Група А)

Изискванията от 50 точки са покрити.

Защитен е дисертационен труд на тема: „Използване на дистанционни методи и ГИС при изследване на развитието и динамиката на деградационни процеси, водещи към опустиняване“ за придобиване на ОНС „Доктор“.

Научни публикации (Група В и Г)

Общ брой точки за група В – 125 точки, за група Г – 225 точки

За участие в настоящия конкурс доц. Даниела Аветисян е представила общо 61 научни труда и една книга. От тях 28 са след получаване на академичната длъжност „Професор“. Тук се включват 5 публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация в категория Q1. Останалите 23 публикации - 1 попада в категория Q3, 3 в категория Q4, 15 в издания със SJR в Scopus, и 4 в неиндексирани източници. Всичките и публикации са колективни, като в 7 тя е първи автор.

Цитирания (Група Д)

Общ брой точки за група Д – 174 точки

Общият брой на цитиранията на трудовете на доц. д-р Даниела Аветисян (без самоцитирания) е 51, като те се отнасят до 25 нейни научни публикации. От тях 21 цитирания са направени от чуждестранни автори, а останалите – от български изследователи. Цитиранията са направени в реферирани международни списания и сборници, индексирани в световноизвестни бази данни (WoS, Scopus, IEEE, SPIE и др.), както и в нереферирани списания с научно рецензиране.

Ръководство на успешно защитили докторанти и участие в проекти (Група Е)

Общ брой точки за група Е – 173 точки

Доц. д-р Даниела Аветисян е ръководител на успешно защитилия докторант Пламен Николов Тренчев от Института за космически изследвания и технологии – БАН. През 2022 г. той защитава дисертационен труд на тема „Използване на спътникови данни със средна пространствена разделителна способност за регистриране на атмосферно замърсяване с метан“, по професионално направление 4.4. „Науки за Земята“ и научна степен ОНС „Доктор“. Изследването има съществен принос в прилагането на дистанционни методи за мониторинг на парниковите газове, с акцент върху анализа на фоновите нива на метан и идентифицирането на нерегламентирани източници на емисии в България, Туркменистан и Русия.

Участие в научноизследователски проекти

Кандидатът е участвал в пет научноизследователски проекта, от които четири национални и един международен. В четири от тях доц. д-р Даниела Аветисян е била научен ръководител, като сред тях се откроява проектът „Дестинация Земя – Антарктика: дигитално пространство за данни“ (2022–2023), реализиран съвместно с Националния център за полярни изследвания към СУ „Св. Климент Охридски“. Международният проект, по който доц. Аветисян е работила, е към Европейската космическа агенция (ЕКА) и представлява значим пример за успешно включване на български научен екип в европейски изследователски инициативи.

Дейността на кандидата по проектите по програмите „Млади учени и постдокторанти“ и „Подпомагане на младите учени в БАН“ също свидетелства за последователното ѝ професионално развитие и устойчив ангажимент към проблематиката, свързана с мониторинга на екосистеми, деградационни процеси и климатични промени.

Проектната и изследователската дейност на доц. Аветисян се отличава с иновативен и интердисциплинарен подход, съчетаващ дистанционни методи, географски информационни системи и моделиране на природни процеси. Тези усилия не само затвърждават нейния личен научен принос в областта на дистанционните изследвания и ГИС, но и допринасят за повишаване на международния авторитет на Института за космически изследвания и технологии – БАН.

Приноси

Доц. д-р Даниела Аветисян представя три ясно формулирани направления на научни и научно-приложни приноси, обхващащи дистанционни изследвания на природната среда, мониторинг на екосистеми и анализ на природни рискове:

- Методики за оценка на състоянието и динамиката на снежната покривка и пермафроста в условията на променящ се климат, базирани на интегрирано използване на данни от различни източници (оптични, радарни, спектрометрични и термовизионни) (Г 7.12; Г 7.16, Г 7.13; Г7.15; Г 7.17; Г7.18; Е18.1). Разработените подходи намират приложение както за високопланинския пояс на България (В 4.1; Г 7.14; Г7.15; Г7.16), така и за Антарктическите територии (о. Ливингстън) (Г 7.10; Г 7.11; Г 7.17; Г7.18; Е18.1), като включват оценка на спектралните характеристики на мъхове и лишеи, анализ на хлорофилна флуоресценция и изследване на динамиката на полярните екосистеми. Тези изследвания имат пряка връзка с инициативата „Дестинация Земя – Антарктика“ и европейската програма Destination Earth (DestinE).
- Разработване на методика за оценка на възстановителните процеси на екосистемите след пожари чрез дистанционни методи (В 4.3; Г 7.2; Г 7.3; Е17.1). Създаден е алгоритъм за мониторинг и класификация на възстановителните процеси на горски екосистеми, базиран на ортогонална трансформация на многоканални спътникови

изображения (В 4.2; В 4.5; Г7.4; Е17.1). Въведени са динамични граници между категориите на възстановяване, което позволява по-точна оценка на нелинейни и времево вариращи процеси след катастрофични събития. Този принос има съществено практическо значение за управлението на горски ресурси и оценката на екологични щети.

- Дистанционен и наземен мониторинг на различни типове земно покритие и атмосферни замърсявания, както и създаване на тематични бази данни за нуждите на математическото моделиране. В това направление се включват изследвания, свързани с оценка на въздействието на засушаването върху фенологичното развитие на земеделски култури (Г 7.1; Е18.2); наблюдение на обекти с термални аномалии (урбанизирани територии, енергийни източници, сметища и др.) (Г 7.5; Г 7.6; Г 7.7; Г 7.8; Г 7.9;) оценка на атмосферни замърсявания, включително на метан и други газове с парников ефект, чрез използване на данни от спътникови платформи (В 4.4; Г 7.19; Г 7.20; Г 7.21; Г 7.22).

Приемам авторската справка за приноси на кандидата. Приносите ѝ се характеризират с висока степен на оригиналност, методологична иновативност и приложимост на получените резултати.

Лични впечатления

Познавам доц. д-р Даниела Аветисян от началото на нейното постъпване в института. Тя се отличава като изключително добронамерен и искрен човек, с когото работата винаги е приятна и ползотворна. Тя е приятел и колега, на когото може да се разчита, отличаваща се с борбен дух, сила на характера и висок професионализъм. Работи с отдаденост, отговорност и уважение към колегите и научната работа, което я прави ценен и вдъхновяващ член на екипа.

Заклучение

На базата на представените по конкурса материали, на научните и научно-приложни постижения и приноси, както и на личните ми впечатления от кандидата в конкурса доц. д-р Даниела Йорданова Аветисян, давам положителна оценка на цялостната и научно-изследователска дейност. В тази връзка предлагам на Научното жури да изготви предложение до Научния съвет на ИКИТ-БАН за избор на доц. д-р Даниела Йорданова Аветисян на академичната длъжност "Професор" по професионално направление 4. 4. Науки за Земята, научна специалност "Дистанционни изследвания на Земята и планетите".

Дата: 15.10.2025 г.

Изготвил становището:

